

SQ

Përmbledhje e politikave të IFOAM

Si qeveritë mund të njohin dhe mbështesin Sistemet e Garancisë me Pjesëmarrje (PGS)

Përmbledhje e politikave të IFOAM

**Si qeveritë mund të
njohin dhe mbështesin
Sistemet e Garancisë me
Pjesëmarrje (PGS)**

Edicioni 2018

Parathënie

Bujqësia organike mund të kontribuojë ndjeshëm në adresimin e sfidave globale mjedisore dhe sociale dhe në arritjen e Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDGS). Për të mundësuar përfshirjen e bujqësisë organike dhe sistemeve të bujqësisë dhe ushqimit vërtet të qëndrueshëm, njohja dhe mbështetja për Sistemet e Garancisë me Pjesëmarrje (PGS), si dhe çertifikimi nga palët e treta, është i domosdoshëm. PGS mbështetet në marrëdhëniet midis fermerëve dhe grupeve të konsumatorëve, të përshtatura me kontekstet lokale dhe

janë motorë të zhvillimit social, duke promovuar krijimin e vendeve të punës dhe përmirësimin e jetesës në sektorin bujqësor.

Qëllimi i kësaj përmbledhjeje politikash është të deklarojë pozicionin e IFOAM - Organics International në lidhje me nevojën për mbështetje të Sistemeve të Garancisë me Pjesëmarrje (PGS) nga programet dhe politikat qeveritare dhe të njihet në sistemet rregullatore organike të qeverive; duke u ofruar edhe politikëbërësve rekomandime dhe shembuj se si të arrihet kjo.

Përmbledhje e politikave të rekomanduara

Mbështetja për zhvillimin e PGS është e përshtatshme për të gjitha fazat e zhvillimit të sektorit organik. Njohja e PGS mund të arrihet në mënyra të shumta, në varësi të fazës së zhvillimit të sektorit organik dhe kuadrit rregullator në vend.

Rekomandohen strategjitë e mëposhtme:

Opsionet jo rregullatore:

1. Mbështet zhvillimin e PGS.
2. Promovoni, në vend që të rregulloni, një treg organik në zhvillim.

Opsionet rregullatore, në situatat kur rregulloret nevojiten dhe mbështeten nga sektori organik:

3. Përfshini PGS si një nga sistemet e vlerësimit të konformitetit të lejuar sipas rregullores.
4. Përfshini përjashtimet në rregulloren organike.

Çfarë janë Sistemet e Garancisë me Pjesëmarrje dhe pse t'i mbështesim ato?

Sistemet e Garancisë me Pjesëmarrje (PGS) janë sisteme të sigurimit të cilësisë, të fokusuar në nivel lokal. Ato çertifikojnë prodhuesit bazuar në pjesëmarrjen aktive të palëve të interesuara edhe janë ndërtuar mbi një bazë besimi, rrjete sociale dhe shkëmbim njohurish¹.

PGS përfaqëson një alternativë ndaj çertifikimit nga palët e treta, një mënyrë tjetër për të siguruar transparencë dhe integritet² që është përshtatur veçanërisht me kontekstet lokale dhe zinxhirët e shkurtër të furnizimit. Nëpërmjet një PGS, konsumatorët edhe prodhuesit bien dakord për kushtet e sistemeve të tyre lokale ushqimore dhe mënyrën e verifikimit të tyre, pasi ato mundësojnë pjesëmarrjen e drejtpërdrejtë të të gjitha palëve të interesuara në:

- zgjedhjen dhe përcaktimin e standardeve,
- zhvillimin dhe zbatimin e procedurave të verifikimit,
- procesin e rishikimit dhe vendimmarrjes për njohjen e fermerëve si organikë.

PGS nganjëherë referohet edhe si "*çertifikim me pjesëmarrje*".

PGS ka një objektiv të përbashkët me sistemet e çertifikimit të palëve të treta në ofrimin e një garancie të besueshme për konsumatorët që kërkojnë produkte organike. Dallimi është në rrugën për ta arritur këtë. Çertifikimi nga palët e treta bazohet në rishikimet e aplikacioneve, të cilat përfshijnë procedurat e brendshme të operatorit si planet e sistemit organik dhe një vizitë vjetore inspektimi nga një inspektor i pavarur i trajnuar. PGS-të kanë një ndërveprim shumë më intensiv midis fermerëve, konsumatorëve edhe organizatës së garancisë dhe përdorin mjete të ndryshme për të ruajtur integritetin, si vlerësimi i kolegëve dhe kontrolli social. PGS integron ndërtimin e kapaciteteve, duke përdorur mundësinë e rishikimeve të fermave dhe shkëmbimeve të rregullta për të zgjidhur problemet praktike, të cilat u mundësojnë prodhuesve të ndjekin standardet dhe të përmirësojnë praktikën e tyre bujqësore. Marrëdhënia e drejtpërdrejtë me procesin, fakti që ai është në pronësi të fermerëve dhe palëve të interesuara, inkurajon më shumë përgjegjësi, transparencë dhe përfshirje aktive në hartimin e proceseve të prodhimit e çertifikimit. PGS-ja ofron përfitimet e mëposhtme:

- **Përmirësimin e aksesit në tregjet organike përmes një sistemi garancie për prodhuesit në shkallë të vogël:** në PGS, kostot janë kryesisht në formën e përfshirjes vullnetare në kohë dhe jo në formën e shpenzimeve financiare në para. Për më tepër, dokumentet reduktohen dhe lehtësohen, duke e bërë atë më të aksesueshëm për prodhuesit e vegjël.
- **Rritjen e edukimit dhe ndërgjegjësimin e konsumatorëve:** duke përfshirë aktorë të tjerë si konsumatorët në procesin e rishikimit, PGS ndihmon në ndërtimin e një baze konsumatorësh të angazhuar dhe të ditur që kuptojnë përfitimet dhe sfidat e prodhimit organik.
- **Promovimin e zinxhirëve të shkurtër të furnizimit dhe zhvillimin e tregut lokal:** për shkak se ato bazohen në marrëdhënie të drejtpërdrejta personale dhe për shkak se ato shpesh mbartin vlera zhvillimi endogjene, PGS ndihmon konsumatorët dhe prodhuesit të krijojnë dhe favorizojnë marrëdhëniet e tregut direkt ose në distanca të shkurtra.
- **Fuqizimin:** PGS-të janë organizata bazë. Fuqizimi vjen nga strukturat demokratike të PGS dhe nga fakti që në PGS, komunitetet (prodhuesit dhe konsumatorët) kanë kontrollin mbi procesin e vlerësimit të konformitetit. Ajo përforcon kapitalin social, ndërton përgjegjësinë dhe kapacitetin kolektiv.

Në të gjithë botën, lëvizjet e besueshme të bujqësisë organike janë shfaqur bazuar në PGS, të cilat kanë ekzistuar edhe më përpara se çertifikimi nga palët e treta të bëhej një sistem më i përhapur i verifikimit të cilësisë për bujqësinë organike.

1. IFOAM Përkufizimi. Shikoni <https://www.ifoam.bio/en/organic-policy-guarantee/participatory-guarantee-systems-pgs>

2. IFOAM, 2016.

Sfidat e politikave aktuale për PGS-të

Për shkak të gamës së përfitimeve të përshkruara më sipër, një numër vendesh në rritje kanë marrë masa për të mbështetur rritjen e iniciativave të PGS-ve organike. Megjithatë, pak qeveri e njohin PGS-në si një mjet për të verifikuar praktikën e bujqësisë organike. Në shumë raste, qeveritë madje po pengojnë zhvillimin e PGS duke vendosur rregullore organike që nuk marrin parasysh PGS.

Nga 105 vende me një rregullore organike në fuqi ose në zhvillim në 2018³, vetëm një duzinë e kanë marrë në konsideratë PGS kur zhvillojnë legjislacionin dhe rregulloren e tyre organike. Rregulloret organike qeveritare shpesh kufizojnë përdorimin e fjalës organike ose ekuivalentet e saj (ekologjike, biologjike, etj.) për prodhuesit organikë që janë të certifikuar nga një organ certifikues i akredituar i palës së tretë (bazuar në Udhëzuesin ISO 17065). Kjo drejtpërdrejt përjashton garancitë alternative, të tilla si PGS. Si rezultat, fermerët organikë të përfshirë në këto sisteme nuk mund të bëjnë më pretendime organike dhe ata bien jashtë statistikave dhe tregut të hapur të sektorit organik.

Shembuj:

- Në Japoni, ku pretendimet organike janë të mundshme vetëm me certifikim nga palët e treta, vlerësohet se ka edhe më shumë fermerë të vërtetë organikë jashtë sistemit të rregulluar të Standardeve Bujqësore Japoneze për Prodhimin Organik (JAS) sesa brenda. Shumë fermerë organikë përfundojnë duke preferuar të shesin produktet e tyre pa pretendimin zyrtar organik JAS në vend që të përballojnë kostot dhe kërkesat e dokumenteve të certifikimit nga palët e treta.

- Në shumë vende në Evropën Lindore ose për vendet që aplikojnë për statusin e vendit të tretë të BE-së, zhvillimi nga poshtë-lart i një tregu organik lokal është bërë pothuajse i pamundur: zbatimi i një rregulloreje organike të stilit të BE-së u mohon atyre mundësinë për të kaluar një zhvillim sektori me pjesëmarrje të ngjashëm me atë që ndodhi në Europën Perëndimore për rreth tre dekada.
- Në Francë, për shkak të rregullores së BE-së, fermerët pionierë organikë të certifikuar nga PGS Nature & Progrès franceze (një themelues i IFOAM - Organics International), nuk lejohen më të shesin produktet e tyre si organike, përveç nëse kërkojnë një certifikim shtesë nga palët e treta.
- Në Itali, madhësia mesatare e fermave organike të certifikuar është rreth dyfishi i madhësisë mesatare të fermave italiane, pasi fermerët shumë të vegjël nuk janë të integruar në sektorin organik të certifikuar për shkak të kostove të papërballueshme të certifikimit.
- Në Spanjë, janë shfaqur disa përpjekje për të rikrijuar zinxhirë të shkurtër të furnizimit organik, për të përfshirë prodhuesit dhe konsumatorët, por gjithmonë përballen me problemin që ata nuk mund t'i referohen ligjërisht mënyrës organike të prodhimit, që është objektivi i tyre kryesor.
- Në SHBA, Certified Naturally Grown, është një PGS që përfshin më shumë se 800 fermerë të cilët janë plotësisht të përkushtuar ndaj praktikave organike. Standardet CNG për prodhimet dhe operacionet blegtorale bazohen në standardet e Programit Kombëtar Organik (NOP). Megjithatë, kufizimet ligjore për përdorimin e termit organik e bëjnë marketingun më sfidues.

3. Huber, Beate, Schmid, Otto and Batlogg, Verena, Standards and Regulations, in Willer, Helga and Julia Lernoud (Eds.) (2018): The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2018. Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Frick, and IFOAM – Organics International, Bonn.

Rekomandime politike

Për të inkurajuar adoptimin e praktikave organike dhe për të zgjeruar sektorin organik përtej operatorëve organikë të çertifikuar nga palët e treta, ekziston nevoja për të njohur dhe mbështetur PGS brenda politikave dhe rregulloreve organike kombëtare.

Disa organizata ndërkombëtare kanë dhënë rekomandime në lidhje me këtë:

- “Kërkesat e detyrueshme për certifikimin e detyrueshëm të palëve të treta duhet të shmangen pasi ato nuk do të mundësojnë shfaqjen e alternativave të tjera. Duhet të hulumtohen procedura të tjera të vlerësimit të konformitetit, siç janë sistemet e garancisë me pjesëmarrje”. Ky është një nga 35 rekomandimet e përfshira në botimin e UNEP-UNCTAD, Praktikrat më të Mira për Politikrat Organike⁴.

Në varësi të fazës së zhvillimit të sektorit organik dhe kuadrit rregullator në vend, ka disa mënyra në të cilat mund të arrihet mbështetja dhe njohja e PGS në politikrat dhe rregulloret për sektorin organik. Qeveritë këshillohen të marrin parasysh rekomandimet e mëposhtme:

- "ITF rekomandon që të merren parasysh alternativat e reja ndaj çertifikimit të palëve të treta, siç janë Sistemet e Garancisë me Pjesëmarrje" ishte rekomandimi nga Task Forca Ndërkombëtare e Përbashkët FAO, IFOAM dhe UNCTAD për Harmonizimin dhe Ekuivalencën në Bujqësinë Organike (ITF)⁵.
- IFOAM – Organics International njih diversitetin e plotë të bujqësisë organike, potencialin e madh të PGS⁵ dhe u bën thirrje qeverive të zhvillojnë dhe përmirësojnë politikrat dhe rregulloret e tyre organike në mënyrë që ato të mund të njohin dhe të bëhen mbështetëse për PGS-të.

Opsionet jo rregullatore:

1. Mbështet zhvillimin e PGS

Mund të ofrohet mbështetje financiare dhe teknike për të krijuar, ndërtuar kapacitete edhe për të siguruar vazhdimësinë e PGS në vend. Mbështetja e zhvillimit të PGS është një mënyrë për të promovuar adoptimin e bujqësisë organike, por edhe përmirësimin e jetesës së fermerëve më të vegjël. Meqenëse koncepti i PGS nuk është ende i përhapur në të gjitha vendet dhe rajonet, ekziston nevoja për mbështetje publike në fazën fillestare të zhvillimit të PGS, për të siguruar burime për investime në ngritjen e kapaciteteve dhe zhvillimin organizativ, pas së cilës ato sisteme mund të funksionojnë vetë.

setup projects should last at least three years in order to give the PGS groups a better chance of being self-sustaining after the project period ends. Governments can work with international donors and cooperation projects or explore cooperative funding by several levels of government for multi-year PGS setup projects. The scale of a PGS setup project can be adapted to the size of the budget available. Financial support can also be given to existing PGS initiatives that are partly self-funded or funded through other sources. It is highly recommended that, when governments wish to engage in a PGS project, they do so in partnership and with significant (management) involvement of the local private and civil society organic sector representatives.⁷

4. IFOAM, 2017

5. FAO, IFOAM and UNCTAD, 2008.

6. IFOAM, 2009.

7. IFOAM, 2017

Shembull:

Bashkia e Bella Vista, Argjentinë

Bashkia e Bella Vista ka marrë një pjesë aktive në ngritjen e PGS si një mjet për të rritur ndërgjegjësimin për agroekologjinë dhe bujqësinë organike, ngrënien e ushqimeve të shëndetshme dhe prodhimin e qëndrueshëm. Bashkia e njohu vlerën publike të PGS në një rezolutë të këshillit (Ordenanza Nr. 919-09, nëntor 2009). Pas kësaj, Këshilli Bashkiak miratoi një dekret për krijimin e një Komiteti të PGS dhe ka përcaktuar funksionet e tij. Komiteti formohet nga organizata publike, organizata të prodhuesve dhe OJQ. Roli i tij është të promovojë krijimin e PGS-së, të sigurojë përputhjen e sistemit me statutin e tij dhe kërkesat e vendosura nga Komiteti i PGS. I njëjti dekret angazhon edhe bashkinë të promovojë bujqësinë organike brenda zonës së saj. Njëzet familje me pronarë të vegjël janë aktualisht të përfshira në projekte së bashku me konsumatorët vendas dhe disa OJQ.

Shembull:

Mbështetja e qeverisë provinciale, Filipine

Në Filipine, qeveritë lokale në disa provinca kanë luajtur një rol të rëndësishëm në mbështetjen e PGS. Nismat e PGS-së në provincat e Quezon, Nueva Vizcaya, Nueva Ecija, Negros Occidental, Lanao del Norte dhe Davao City u zhvilluan dhe u mbështetën të gjitha nga njësitë e tyre të qeverisjes vendore, madje disa ndanë fonde për të mbështetur operacionin fillestar, duke përfshirë trajnimin, komitetin, takime, zhvillimin e standardeve dhe manualit të operimit.

Shembull:

Mbështetja teknike dhe financiare në Kosta Rika

Qeveria ofroi mbështetje teknike dhe financiare për ngritjen e iniciativave të PGS. Organi kombëtar i akreditimit për certifikuesit organikë kryen auditime vjetore të iniciativave të PGS, të cilat nevojiten për njohjen zyrtare të tyre sipas ligjit. Aktualisht, katër iniciativa PGS janë miratuar zyrtarisht dhe mund të bëjnë pretendime organike.

Mbështetja dhe njohja në Indi

Zhvillimi i PGS në Indi fillimisht u drejtua nga shoqëria civile, veçanërisht nga organizatat që bashkuan forcat për të formuar entitetin juridik PGS Organic Council (PGSOC) në 2011. Bazuar në përvojat e tyre të suksesshme dhe zbatimin, Ministria e Bujqësisë nisi një projekt bashkëpunimi teknik PGS me FAO në 2005 dhe filloi në 2011 një program mbarëkombëtar të zhvillimit të PGS të zbatuar nga Qendra e saj Kombëtare për Bujqësinë Organike (NCOF) në varësi të Ministrisë së Bujqësisë. Ky program ka treguar rezultate mbresëlënëse, duke drejtuar çertifikimin e 57,499 fermerëve organikë përmes PGS deri në vitin 2018, me më shumë se 200,000 fermerë të regjistruar në program. Aktualisht, vendi ofron shembullin më progresiv të mbështetjes së qeverisë për PGS, me një PGS kombëtare të udhëhequr nga qeveria, si dhe disa programe të mbështetjes organike të financuara nga qeveria me çertifikimin PGS të përfshirë. Rregullorja e re organike, e detyrueshme dhe e zbatuar nga korriku 2018 e në vazhdim, njeh çertifikimin e palëve të treta dhe programin PGS të udhëhequr nga qeveria si dy opsionet e mundshme për verifikimin e konformitetit në vend.

2. Promovoni, në vend që të rregulloni, një treg organik në zhvillim

Qeveritë mund të mbështesin zhvillimin e një standardi organik kombëtar ose rajonal. rëndësishme të zhvillohen ligje që do të promovojnë bujqësinë organike sesa të rregullojnë etiketimin organik. Qeveritë mund të mbështesin zhvillimin e një standardi organik kombëtar ose rajonal. Rekomandohet që, fillimisht, një standard i tillë të jetë vullnetar⁸. Aty ku një standard kombëtar ose rajonal është zhvilluar tashmë nga sektori organik, qeveria duhet të marrë në konsideratë miratimin ose miratimin e tij si standardin zyrtar kombëtar organik dhe ta bëjë atë lirisht të disponueshëm për prodhuesit, çertifikuesit dhe iniciativat PGS. Respektimi vullnetar i standardeve kombëtare ose rajonale mund të shoqërohet me një logo ose markë zyrtare dhe të mbrojtur dhe një sistem garancie organike përkatëse, i cili mund të organizohet në nivel kombëtar ose mbikombëtar (rajonal). Kjo mund të menaxhohet nga qeveria, pa pasur një rregullore organike të detyrueshme, ose mund të menaxhohet nga sektori privat (p.sh. nga organizata kombëtare ombrellë organike).

Mungesa e një rregulloreje organike do të thotë se nuk do të ketë sistem të detyrueshëm të kontrollit organik të lidhur me pretendimin organik. Megjithatë, nëse është e nevojshme, qeveritë ende mund të veprojnë sipas dyshimeve ose ankesave duke përdorur rregulloret e përgjithshme për mbrojtjen e konsumatorëve, siç ndodh shpesh në shumë sektorë të tjerë të tregtisë. Për veprime të tilla, një standard organik kombëtar ose rajonal, i miratuar zyrtarisht nga qeveria, mund të shërbejë si referencë ligjore. Prania e një logoje ose marke të zakonshme organike të mbrojtur ligjërisht u jep gjithashtu sigurinë e nevojshme konsumatorëve që kërkojnë produkte organike të garantuara.

Rekomandime konkrete për mbështetjen publike për bujqësinë organike, duke përfshirë një model politikash organike për vendet me një sektor organik në zhvillim, mund të gjenden në [Paketën e Politikave Globale për Mbështetjen Publike për Bujqësinë Organike](#), botuar nga IFOAM – Organics International.

8. UNCTAD-UNEP, 2008.

Shembuj kombëtarë dhe rajonalë

Në **Zelandën e Re**, pretendimet organike në treg duhet të jenë të vërteta, d.m.th., prodhuesit duhet të ndjekin standardin organik të NZ, dhe mbikëqyrja e tregut u rregullua në Aktin e Tregtisë së Drejtë të 1986-ës. Disa çështje janë dërguar në gjykatë. Tregu kombëtar organik në vitin 2015 kapte vlerën e rreth 124 milionë eurove. Për aksesin në tregun e eksportit ekzistojnë skema certifikimi vullnetare, qeveritare dhe private të pranuar nga BE, SHBA dhe Japonia dhe eksportohen produkte organike për 151 milionë euro në 2015. Ky mjedis ligjor i ka mundësuar nismës Ferma Organike në Zelandën e Re (OFNZ), me 150 prodhues të përfshirë, të bëjë pretendime organike në tregun vendas.

Ngjashëm me Zelandën e Re, tregu organik në **Australi** mbeti i hapur, të paktën deri në vitin 2018, me rregullime të moderuara. Në vitin 2015 raportoi një vlerë prej 941 milionë euro, me konsum vjetor prej 40 euro për person.

Në **SHBA**, tregu organik u rrit në një madhësi prej rreth 800,000 USD përpara se të miratohej një ligj federal organik në 1990.

Në **Afrikën Lindore** ekziston një standard publik i miratuar nga Komuniteti i Afrikës Lindore. Respektimi i standardit është vullnetar. Ekziston gjithashtu një Markë Organike e Afrikës Lindore e administruar nga lëvizjet organike kombëtare. Marka mund të përdoret në produkte të certifikuar nga një organ certifikues ose një skemë PGS-je.

Në **Namibi**, autoriteti i standardeve dhe qeveria mbështetën zhvillimin e një Standardi Kombëtar Namibian. Shoqata Organike Namibiane (NOA) zotëron standardin dhe Markën Organike Namibiane. Sistemi parësor i sigurimit për tregjet lokale është PGS, i cili administrohet nga NOA. Marka Organike mund të përdoret nga kultivues të certifikuar përmes PGS-së, ndërsa certifikuesit e palëve të treta mund të veprojnë së bashku me PGS-të. Certifikimi i palëve të treta përdoret kryesisht për tregjet e eksportit. Standardi Namibian u zhvillua në përputhje me një standard në përputhje me standardin bazë të IFOAM (IBS), i cili lehtëson një migrim të lehtë të fermerëve të certifikuar nga PGS drejt certifikimit të palëve të treta kur dhe nëse kërkohet.

Që nga viti 2006, **Komuniteti i Paqësorit** ka standardin e tij organik rajonal: Standardin Organik të Paqësorit, i cili është miratuar në Familjen e Standardeve të IFOAM. Prodhuesit e certifikuar sipas këtij standardi mund të përdorin etiketën "Pasifika Organike". Ekziston një version për PGS dhe një tjetër për certifikimin e palëve të treta. Organizata jofitimprurëse e anëtarësimit POETCom është organi rajonal i qeverisjes për lëvizjen organike, përgjegjës për menaxhimin e logos rajonale, zhvillimin e rregullave për përdorimin e saj dhe monitorimin e aplikimit dhe respektimin e tyre, por gjithashtu i përfshirë në mbështetjen e zhvillimit të sektori organik në Paqësor, për shembull nëpërmjet zhvillimit të kapaciteteve të fermerëve dhe promovimit lokal të bujqësisë organike. PGS është opsioni më i përdorur për certifikimin organik lokal.

Opsionet rregullatore:

Në shumë vende, sektorët organikë i drejtohen qeverive të tyre për miratim dhe mbështetje. Shpesh një rregullore organike e detyrueshme konsiderohet gabimisht si një parakusht për një mbështetje të tillë dhe si mënyra e vetme për të adresuar çështjen e mosbesimit midis konsumatorëve. Por qeveritë duhet

të konsiderojnë me kujdes avantazhet dhe disavantazhet e rregullimit të sektorit organik. Në fazat e hershme të zhvillimit, ka të ngjarë të pengojë, në vend që të lehtësojë, zhvillimin e një tregu të brendshëm organik dhe adoptimin e praktikave organike.

Nëse rregulloret janë vërtet të nevojshme dhe të mbështetura nga sektori organik, rekomandohen opsionet e mëposhtme:

3. Përfshi PGS si një nga sistemet e vlerësimit të konformitetit të lejuar sipas rregullores.

Sa herë që ekziston një rregullore organike e detyrueshme ose kërkohet nga sektori, njohja e PGS në rregullore është sigurisht mënyra më e mirë për të njohur dhe mbështetur PGS. Qeveritë mund të zhvillojnë rregullore organike që përcaktojnë certifikimin organik siç kryhet nga:

- një organ certifikues i palës së tretë me akreditimin e duhur, ose
- një Sistem Garancie me Pjesëmarrje (PGS) të miratuar.

Në këtë skenar, rregullorja duhet të përshkruajë procesin me të cilin PGS mund të marrë miratimin. Për shembull, iniciativat PGS mund të miratohen nga organi mbikëqyrës kombëtar, ose nga autoritetet kompetente shtetërore në Shtetet Federale, nga qeveritë rajonale ose provinciale, apo edhe nga njësi më të vogla administrative. Në vendet me një shoqatë të fortë organike ombrellë që përfaqëson sektorin, qeveritë mund të konsiderojnë delegimin e detyrës tek shoqata për të miratuar iniciativat PGS.

Përkufizimi i PGS dhe kërkesat e miratimit të tyre ligjor preferohet të bazohen në përkufizimin e PGS-së, elementët dhe veçoritë kryesore të përpunuara nga IFOAM – Organics International. Për më tepër, iniciativave PGS dhe prodhuesve të certifikuar nga PGS duhet t'u kërkohet të mbajnë një "politikë të hapur" dhe t'i japin publikut dhe autoriteteve akses në njësitet e prodhimit dhe menaxhimit dhe dokumentacionin e tyre.

Prodhuesit e certifikuar përmes një PGS-je të tillë të aprovuar duhet të lejohen të bëjnë pretendime organike, të përdorin logon kombëtare organike ose markën alternative dhe të përfitojnë nga të gjitha llojet e mbështetjeve që u jepen prodhuesve organikë me certifikatë nga palët e treta, të tilla si subvencione, përjashtime nga taksat, etj.

Njohja zyrtare e PGS mund të vijë me disa pengesa për iniciativat PGS, për shkak të vendosjes së kërkesave përshkrimore për atë se si duhet të jetë PGS në mënyrë që të arrihet njohja. Prandaj, dilema dhe sfida e njohjes zyrtare të PGS-së qëndron në ekuilibrin delikat ndërmjet kodifikimit ligjor dhe kontrollit të PGS-së nga njëra anë, dhe nga ana tjetër, duke i lënë atyre lirinë për të vazhduar të jenë procese shoqërore nga poshtë-lart, pjesëmarrëse, demokratike dhe të vetëqeverisura. Rreziku i të paturit të një qasjeje jofleksibile nga lart-poshtë, e cila është mjaft në kundërshtim me konceptin PGS, mund të zbutet përmes proceseve të pjesëmarrjes dhe një përpjekjeje për t'i deleguar dhe besuar fuqinë e organizatave bazë. Rekomandime konkrete se si të zhvillohen rregullore organike pro-PGS, duke përfshirë një model rregullimi për vendet me një sektor në zhvillim, mund të gjenden në Paketën e Veglave të Rregullimit Organik të botuar nga IFOAM-Organics International.

Shembull rregullimi:

Brazili

Ligji 10831 i dhjetorit 2003 është një ligj i shkurtër që ofron kuadrin për rregullimin e bujqësisë organike në Brazil. Në nenin 3 të tij thuhet se, me përjashtim të rasteve të shitjeve direkte ndërmjet konsumatorëve dhe fermerëve familjarë, produktet e tregtuara organikisht duhet të certifikohen nga një organ i njohur zyrtarisht, i cili përfshin "sisteme të ndryshme certifikimi në funksionim në vend".

Dekreti 6323 i dhjetorit 2007 rregullon ligjin e mësipërm dhe sqaron se sistemi brazilian i vlerësimit të konformitetit organik, i identifikuar nga një vulë unike në të gjithë territorin kombëtar, është formuar nga Sistemet Pjesëmarrëse të Sigurimit të Cilësisë Organike [PGS] dhe nga Çertifikimi nga Auditimi [çertifikim – i palëve të treta]. Një seksion i veçantë i dekretit rregullon funksionimin dhe procesin e akreditimit të PGS dhe thekson se Ministria e Bujqësisë dhe Ministria e Mjedisit do të ofrojnë mbështetje për ngritjen e nismave të PGS në vend (Seksioni IV, neni 37).

Shembull rregullimi:

Uruguai

Dekreti 557.17.11.08 i Nëntorit 2008 vendos një sistem kombëtar certifikimi për bujqësinë organike. Seksioni i Përkufizimeve të tij përcakton konceptet e "Çertifikimit me Pjesëmarrje", "Sistemin e Garancisë me Pjesëmarrje" dhe "Entitetin e Çertifikimi me Pjesëmarrje". Ai përcakton kërkesat me të cilat Subjektet Çertifikuese pjesëmarrëse duhet të përmbushin për t'u regjistruar, duke përfshirë përfaqësimin e detyrueshëm të prodhuesve dhe konsumatorëve dhe kërkesat e transparencës dhe përgjegjësitë e tyre si organizata certifikuese.

(Seksioni i përkufizimit: Neni 4, Seksioni II.2, Seksioni II.3: Neni 18)

4. Përfshirja e përjashtimeve në rregulloren organike

Edhe nëse ekziston një rregullore e detyrueshme, kategoritë e prodhuesve ose kanalet e tregut mund të përjashtohen plotësisht nga certifikimi (qoftë palë e tretë ose PGS).

Përjashtimet mund të bëhen:

- Për fermerët shumë të vegjël - në këtë rast duhet të përcaktohet se cili është pragu për "fermerët (shumë) të vegjël".
- Për fermerët që shesin produktin e tyre direkt te konsumatorët.

Dikush mund të shtojë kërkesa specifike për fermerët që duan të kenë përjashtime të tilla, për shembull: ata duhet t'i përkasin një shoqate të prodhuesve organikë vendas, ata duhet t'i japin publikut ose autoritetit kompetent akses në njësitë e tyre të prodhimit, ata duhet të jenë 100% organikë (pa ndarje apo prodhim paralel), etj.

Përfshirja e tilla nuk inkurajon zhvillimin e iniciativave PGS si të tilla, por, në rast se rregullorja e detyrueshme nuk përfshin PGS-në si një nga sistemet e vlerësimit të konformitetit të lejuar, ato mund të jenë në gjendje të lehtësojnë disa nga anëtarët e PGS nga barra e

çertifikimit të dyfishtë dhe nuk do të pengojë zhvillimin e PGS-së. Në çdo rast, prodhuesit e vegjël dhe ata që shesin drejtpërdrejt mund të përjashtohen nga detyrimi i çertifikimit, por jo nga respektimi i rregullave të prodhimit organik.

Shembull rregullimi:

Shtetet e Bashkuara të Amerikës

Paragrafi 205.101 i rregullores NOP thotë se "Një operacion prodhimi ose trajtimi që shet produkte bujqësore si "organike", por të ardhurat bruto bujqësore nga shitjet organike arrijnë në 5000 dollarë ose më pak në vit, përjashtohet nga çertifikimi [...], por duhet të përputhet me prodhimin organik të zbatueshëm. dhe kërkesat e trajtimit [...] dhe kërkesat e etiketimit. Produktet nga këto operacione nuk do të përdoren si përbërës të identifikuar si organikë në produktet e përpunuara të prodhuara nga një operacion tjetër trajtimi."

Shënim: Pragu financiar nga shembulli i SHBA-së nuk është drejtpërdrejt i transferueshëm në vende të tjera. Sa herë që miratohet kjo qasje, pragu financiar duhet të konsiderohet me kujdes dhe të krahasohet me të ardhurat e prodhuesve tipikë të vegjël me kohë të plotë të kategorisë së synuar që do të përjashtohen.

Shembull rregullimi:

Brazili

Ligji 10831 i dhjetorit 2003 është një ligj i shkurtër që ofron kuadrin për rregullimin e bujqësisë organike në Brazil. Neni 3 § 1 i tij thotë se "Aty ku kryhen shitje të drejtpërdrejta ndërmjet konsumatorëve dhe fermerëve familjarë që marrin pjesë në proceset e duhura organizative të kontrollit social, të regjistruar më parë në organin përkatës të inspeksionit, çertifikimi do të jetë fakultativ për sa kohë që garantohet gjurmueshmëria e produktit për konsumatorët dhe inspeksionin. trupi njësoj, si dhe aksesin i lirë në vendet e prodhimit dhe përpunimit."

Dekreti 6323 i dhjetorit 2007 sqaron se produktet e shitura në shitje direkte (përfshirë blerjet institucionale) mund të mbajnë logon organike kombëtare nëse verifikohen përmes Sistemit Kombëtar të Vlerësimit të Konformitetit Organik (të përcaktuar si nisma të miratuara PGS dhe çertifikues të palëve të treta). Nëse jo, këto produkte duhet të kenë frazën «produkt organik që nuk i nënshtrohet çertifikimit në kushtet e ligjit nr. 10831...».

Shembull rregullimi:

Uruguai

Në nenin 27 të kreut IV të Dekretit 557.17.11.08 të Nëntorit 2008 thuhet se "Shitjet e drejtpërdrejta nga prodhuesi te konsumatori përfundimtar mund të kryhen pa pasur nevojë për çertifikim në kushtet dhe në përputhje me rregulloret e vendosura nga Ministria e Blegtorisë, Bujqësisë dhe Peshkimit".

Vini re se opsionet 3 dhe 4 nuk janë reciprokisht ekskluzive dhe një rregullore mund t'i përfshijë të dyja.

Për më tepër, asnjë nga opsionet e treguara nuk do ta pengojë një vend të fitojë ekuivalencë me vendet e tjera importuese. Për shembull, Kosta Rika, e cila është në listën e vendeve të treta të BE-së, dhe India, e cila është gjithashtu në listën e vendeve të treta të BE-së dhe ka sistemin e saj të akreditimit të miratuar si ekuivalent nga NOP i SHBA-së, kanë miratuar të dyja opsionin 3.

Referenca

FAO, IFOAM dhe UNCTAD ITF 2008: Raporti Përmbledhës Task Forca Ndërkombëtare për Harmonizimin dhe Ekuivalencën në Bujqësinë Organike 2003-2008, në dispozicion në:
http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditcted2009d1_en.pdf

IFOAM 2009: Diversiteti i Plotë i Bujqësisë Organike: Ajo që ne e quajmë Organike, Letër pozicioni në dispozicion në:
www.ifoam.bio/sites/default/files/position_full_diversity_of_oa.pdf

IFOAM, 2017: Udhëzime për Mbështetjen Publike për Bujqësinë Organike, Raporti kryesor i Paketës së Politikave në dispozicion në:
https://www.ifoam.bio/sites/default/files/policy_toolkit_main_report.pdf

IFOAM, 2015: Paketa e Rregullimit Organik, e disponueshme në:
<https://www.ifoam.bio/en/organic-regulation-toolkit>

IFOAM, 2016: Organic 3.0 Për Bujqësi dhe Konsum vërtet të Qëndrueshëm, i disponueshëm në:
https://www.ifoam.bio/sites/default/files/organic3.0_v.2_web_0.pdf

Portali IFOAM PGS: www.ifoam.bio/pgs

UNCTAD-UNEP, 2008: Praktikë më të mira për politikën organike – Çfarë mund të bëjnë qeveritë e vendeve në zhvillim për të promovuar sektorin e bujqësisë organike, në dispozicion në:
https://unep.ch/etb/publications/UNCTAD_DITC_TED_2007_3.pdf

IFOAM – Organics International
Charles-de-Gaulle Str. 5
53113 Bonn Germany

ifoam.bio